

τὴν κριτικὴν, εἰς τὴν φιλολογικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν κίνησιν, εἰς τὴν σάτυραν, καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν λυρικὴν ποίησιν. Ἐντὸς μιᾶς ἐβδομάδος, ἐνὸς δεκαπενθήμερου ἢ ἐνὸς μηνὸς, ἡ ὕλη τοῦ περιοδικοῦ τύπου συζητεῖται, ἐξαντλεῖται, οὐχὶ δὲ σπανίως καὶ ἐξευτελίζεται. Διότι δὲν εἶνε δυνατόν τὸ διήγημα, ποῦ γράφεται διὰ τὴν κορρὴν τὸν ἀκόρεστον Καναδαν μῦθον ἐφημερίδος, καὶ ἡ κριτικὴ καὶ ἡ εὐθυμογραφία καὶ ὅλα ἐν γένει τῆς λογογραφίας τὰ εἶδη, νὰ συντάσσονται ἐντὸς ὀλιγίστης τεταγμένης ὥρας μὲ τὴν αὐτὴν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν καὶ οἰκονομίαν, μὲ τὴν ὁποίαν συντάσσεται ἡ προσωρινὴ διὰ τὸν περιοδικὸν ὕλη. Τὸ περιοδικὸν εἶνε ἡρεμία καὶ βαθύτης σκέψεως· ἡ ἐφημερίς εἶνε γοργότης καὶ τῆς σκέψεως σπασμός.

Ὁ σπασμὸς αὐτὸς μεταδιδόμενος ὡς δι' ἡλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀπὸ τὴν στήλην τῆς ἐφημερίδος εἰς τὸν ἀναγνώστην, τὸν κατέστησε σήμερον νευροπαθῆ καὶ βιαστικόν. Ὅλα σήμερον βιάζονται, καὶ τὰ πλεῖστα χωρὶς νὰ γνωρίζουν διατί. Ὑπῆρξεν ἐποχὴ, καθ' ἣν καὶ οἱ γεροντότεροι Ἀθηναῖοι κατήρχοντο πεζοὶ εἰκοσάκις ἡμέραν ἀπὸ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος εἰς τὴν Ὀμόνοιαν. Σήμερον βλέπετε παιδιὰ δεκαετῆ νὰ προσκολλῶνται εἰς τὰ τραίνα, ὅχι διότι θὰ κουρασθῇ φυσικολογικῶς τὸ σῶμά των διὰ τοῦ δρόμου ἐνὸς χιλιόμετρον, ἀλλὰ διότι εἶνε κουρασμένη ἡ ψυχὴ των καὶ τὸ πνεῦμά των καὶ διότι νομίζουν ὅτι βιάζονται, χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ ἡ βία τὸν ὠρισμένον πρακτικὸν σκοπόν.

Φυσικὸν λοιπὸν ἦτο, ἐκεῖνον ὅπου τὰ πάντα βιάζονται καὶ ἡ σκέψις εἶνε ἀποτέλεσμα σπασμοῦ, τὸ βαρὺ καὶ μετρημένον καὶ ψυχραῖον καὶ ὥριμον περιοδικὸν νὰ μὴ εὐρίσκη συνοδοιπόρους ἐπαρκεῖς πρὸς ὑποστήριξίν του.

Ἐνθυμοῦμαι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξεδίδοντο ἡ «Πανδώρα», ἡ «Εὐτέρπη», ἡ «Χρυσάλις», ἡ «Μνημοσύνη» καὶ αὐτὴ ἡ «Ἐστία» κατὰ τὴν πρώην τῆς περιόδου. Καὶ οἱ ἀπλούστεροι ἀκόμη ἦσαν συνδρομηταί. Ὁ μακαρίτης πατήρ μου δὲν συγκατέλεγετο μεταξὺ τῶν φιλολογούντων τῆς ἐποχῆς· ἐλάμβανεν ὅμως καὶ τὰ τέσσαρα ἀνωτέρω περιοδικὰ καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς ἐκδόσεώς των, τὰ ἐφύλαττε κατὰ σειράν καὶ τὰ ἔδενε. Σήμερον ποῖος φυλάττει σειράν περιοδικῶν, καὶ ποῖος λαμβάνει ὅλα ὁμοῦ τὰ ἐκδιδόμενα καὶ ποῖος πληρώνει εὐχαρίστως μίαν συνδρομήν καὶ χωρὶς νὰ παραιοπονηθῇ, ἄνευ ἐντροπῆς, ὅτι «τοῦ τὸ ἐφόρτωσαν τὸ περιοδικόν»;

Ἐάν δὲ ἀντιλέξῃ κανεὶς, καὶ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ ὕλη τῶν περιοδικῶν ἐκείνων ἦτο σπουδαιότερα τῆς τῶν σημερινῶν, βεβαίως θὰ πλανηθῇ· διότι ὁ ἀγὼν τοῦ βίου σήμερον κατέστη τοιοῦτος ὑπὸ τὴν ἐποπίν των ἀναγκῶν, ὥστε τὸ γλίσχρον εἰσὸδῆμα ἐνὸς περιοδικοῦ μόλις ἐπαρκεῖ πρὸς τὴν ἐκτίπωσίν του, εἶνε δὲ ἀδύνατον νὰ συντηρήσῃ διὰ γενναίας ἀμοιβῆς καὶ λεγεῶνας συνεργάτων.

Ἐν τούτοις πρὸς ἔπαινον τῆς «Πινakoθήκης», πρέπει ν' ἀνομολογηθῇ κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμήν τοῦ δεκαετούς βίου τῆς, ὅτι ὑπῆρξε καὶ εἰς τὴν ὕλην τῆς ὅσον ἡδύνατο ἐκλεκτικὴ, καὶ πρὸς τοὺς νέους καὶ ὀργῶντας πρὸς τὴν φιλολογίαν ἐδείχθη ἐπικεικῆς, πλεῖστα νεαρὰ ποιητικὰ τάλαντα ἀποκαλύψασα καὶ ποδηγετήσασα μετὰ προσοχῆς. Ἐκεῖνο δὲ ἀκόμη, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ νὰ ἐξαρθῇ ἐπικαίρως, εἶνε ἡ ἀκρα αὐτῆς σύστησής τῆς εἰς τῆς γλώσσης τὴν ἐκλογὴν.

Ἡ ἐν τῷ μεταξὺ τῆς δεκαετίας ταύτης ὑπουργὸς καὶ ἀκαταλόγητος ἀπόπειρα πρὸς διαφθοράν τῆς πατρίου γλώσσης, — τὸ κῆμα αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ἐσημειώθη κατ' ἀρχὰς ὡς ἐλαφρὰ ρυτίς εἰς τὴν ἀπέραντον γλωσσικὴν γαλήνην τοῦ τόπου, καὶ βαθμὴδὸν ἐξογκωθὲν ἠπέλει μέχρι χθὲς ἀκόμη νὰ καταπνίξῃ τὸ ἔθνος, — τὸ κῆμα αὐτὸ ἐθραύσθη πάντοτε πρὸ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας τῆς

«Πινakoθήκης». Δύναται αὕτη νὰ καυχᾶται ὅτι εἶνε τὸ μόνον φιλολογικὸν περιοδικὸν τῆς ἐποχῆς, τὸ ὁποῖον ἂν ὑπεχώρησεν εἰς φιλολογικὰς ἀδυναμίας, οὐδέποτε ὑπεχώρησεν ὅμως εἰς γλωσσικάς.

Βαθμὴδὸν ὅλα τὰ περιοδικὰ σχεδὸν ἐπηρεάσθησαν ἀπὸ τὴν καταστρεπτικὴν γλωσσικὴν φθίσιν. Καὶ ἰδιαίτερα περιοδικὰ ἀκόμη ἐξεδόθησαν πρὸς σκοπὸν μεταδόσεως τοῦ μικροβίου τῆς τριχοφνίας εἰς ὅλους τοὺς ἑλληνικοὺς ἐγκεφάλους. Ἡ τυφλωτικὴ αὐτὴ τριχοφνία, ὅχι μόνον δὲν ἐπηρέασε τὴν «Πινakoθήκην» ἀλλὰ τὴν ἔταξε καὶ μεταξὺ τῶν πρωτοστατῶν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ κοινῶντος, τοῦ ὁποῖου τὸν θρίαμβον πανηγυρίζομεν σήμερον, ὀφειλόμενον εἰς τὴν ἀφύπνισιν τοῦ ἔθνους καὶ ἰδίᾳ τοῦ τύπου καὶ τῶν φοιτητῶν, τὴν ὑψηλὴν ἀντίληψιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ εἰς τὸν κρατερόν ἀγῶνα τοῦ ἐν Κων/πόλει ἐθνάρχου Ἰωακείμου τοῦ Γ', καὶ τοῦ ἐν Ἀθῆναις πρωτοστάτου τῶν Γραμμάτων Μιστριώτου τοῦ μοναχικοῦ.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Διευθυντρίας τῆς «Ἑλλ. Ἐπιθεωρήσεως.»

Εὐγενία Ζωγράφου

ΜΕ ἰδιαίτεραν χαρὰν συμμετέχω εἰς ἐορτὴν τιμητικὴν ὑπὲρ τοῦ συναδέλφου κ. Δμτ. Καλογεροπούλου ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρώσεως δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ καλλιτεχνικοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ «*Ἡ Πινakoθήκη*». Καὶ δὲν ἀποκρύπτω τὰ συναισθήματά μου προκειμένου νὰ συμμετέχω εἰς ἐορτὴν διὰ τῆς ὁποίας ἐπιβραβεύεται ἡ πνευματικὴ ἐργασία καὶ προσελκύεται, ἔστω καὶ στιγμιαίον, τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κοινωνίας μας ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων τοῦ πνεύματος καὶ τῆς τέχνης.

Κάθε τόπος διατρέχει ὠρισμένα στάδια στασιμότητος, μεταβατικῆς καταστάσεως καὶ προόδου. Εἶνε τοῦτο ὁ κληρὸς παντὸς ἔθνους καὶ πάσης Κοινωνίας. Δὲν ἦτο δυνατόν καὶ τὸ ἔθνος μας καὶ ἡ κοινωνία μας ν' ἀποτελέσουν ἐξαιρέσιν καὶ διὰ τοῦτο εἶνε ὑποχρεωμένα νὰ διατρέξουν τὰ στάδια αὐτά.

Εἰς ποῖον ὅμως ἐξ αὐτῶν εὐρισκόμεθα ἡδὴ, ἀφίνω εἰς ἡμᾶς νὰ κρίνετε. Σήμερον εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξωνυχίσθησαν καὶ τείνουσι νὰ ἐξαντληθῶσιν ὅλα τὰ ζητήματα, εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἀνθρώπινος νοῦς τείνει εἰς ὕψι δυσθεώρητα, εἰς βάθος ἀπροσπέλαστα καὶ εἰς μῆκην ἀπροσδιόριστον, χρειάζεται κατὰ νέον, κατὰ ἰδιαίτερον, εἶτε διὰ τὰ ἔθνη εἶτε διὰ τὰ άτομα.

Νομίζω ὅτι ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία αὐτὸ φιλοδοξεῖ εἰς τὴν παγκόσμιον κίνησιν. Ἄλλου, ὁ μορφωμένος κόσμος — καὶ ἡ μόρφωσις εἰσὸς εἰς ὅλας τὰς τάξεις — ἀναγινώσκει, ἀνδριάντες ἀνεγείρονται εἰς τοὺς ποιητάς, ἐν δημοσίευσμά των γεννᾷ καὶ μίαν τρικυμίαν, μία γνώμη των θεωρεῖται ἀξίωμα, ἡ κοινωνικὴ των θέσις εἶνε περιβλεπτός. Ἄλλου ἡ ζωγραφικὴ ἀνυψώνει καὶ δοξάζει τοὺς καλλιτέχνας, ἡ γλυπτικὴ τοὺς καθιστᾷ περιφανεῖς προσοπικότητας, ἡ μουσικὴ φέρει τὸ ὄνομα των καὶ εἰς τὰ χεῖλη των πλέον ἀπολι-

τίστων λαών, ἡ κριτικὴ δημιουργεῖ ὑπερόχους φυσιογνωμίας, τὸ συγγραφικὸν τάλαντον ἀφ' οὗ τοὺς ἐξασφαλίσῃ τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ τοὺς δίδει καὶ μίαν θέσιν εἰς τὸ Πάνθεον, ἡ τοὺς κατατάσσει μεταξὺ τῶν ἀθανάτων. Αὐτὰ γίνονται ἄλλοι καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ κανεὶς ὅτι ἐκ τῆς συγχῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἔχασιν τὴν σημασίαν των. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ εὐρεθῇ ἕνας λαὸς ὁ ὁποῖος νὰ κάμῃ τὸ ἀντίθετον τῶν ἄλλων, νὰ ἐπιζητήσῃ κατὰ ἰδικόν του, κατὰ ἀποκλειστικόν. Καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἐν τῷ συνόλῳ ἀποτελεῖ τὸ σπάνιον φαινόμενον Εὐρωπαϊκοῦ Λαοῦ, μὴ παρακολουθοῦντος τοὺς συγγραφεῖς του, μειδιῶντος διὰ τοὺς ποιητάς του, ἀντιπαρερχομένου πρὸ τῶν ζωγράφων του, ἀδιαφοροῦντος διὰ τοὺς γλύπτας του, καὶ μόνον μετὰ συμπληροῦς οἴκτου στρεφόμενον πρὸς τοὺς μουσικοὺς του.

Καὶ ἔπρεπε ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς νὰ μὴ περιορισθῇ μόνον εἰς τὰ σημεία αὐτά. Ἐπρεπε ἡ διαφορὰ του πρὸς ἄλλους νὰ εἶνε καταφανὴ καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς. Διότι τότε τίνα ἐμφανῆ, διαφορὰν θὰ εἶχε μὲ ἄλλους Λαοὺς, ὁ Λαὸς αὐτός, ὁ ὕμνουμένος ὑπὸ τῶν καλλιτεχνῶν, ὁ ζῶν εἰς τὴν ὠραίαν αὐτὴν ἑλληνικὴν φύσιν, ὁ ἀναπνέων τὴν αὔραν τῶν ὁρέων τῆς, ὁ ἀντικρῦζων τὰς ἀπλὰς καὶ ἐκφραστικὰς γραμμὰς τῆς, τὰ κύματα τῆς, τὸν οὐρανόν τῆς καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τὰ λοιπὰ—εἶνε τὰ ἀπαραίτητα κοσμητικὰ τῶν ρητόρων καὶ χρονογράφων διὰ τοὺς ἀπογόνους τῆς Σαπφούς, καὶ τοῦ Ἰκτίων καὶ τοῦ Μιλτιάδου καὶ τοῦ Σοφοκλέους—τίνα διαφορὰν θὰ εἶχαν ἂν τὸ ἰδιότυπον, τὸ χαρακτηριστικόν του, περιορίζετο μέχρις ἐδῶ;

Ἄλλοι ἔχουν μερικὰς ἐμμόνους ιδέας, αἱ ὁποῖαι εἶνε βεβαίως ἀναχρονισμοί. Ἀγαποῦν παραδείγματος χάριν τὴν γλῶσσάν των, συνεννοοῦνται εἰς τὰς συγκεντρώσεις των μὲ τὴν γλῶσσαν τοῦ τόπου των, διαβάζουν φανταστικῶς τοὺς συγγραφεῖς των, ἐνδιαφέρονται διὰ τὸ βιβλίον των, τὰ περιοδικὰ των, εἶνε προσηλωμένοι εἰς τὰς παραδόσεις των τὰς ἑθνικὰς, ἐμμένουν εἰς τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα των καὶ εἰς πάσαν περιστάσιν δεικνύουν ὅτι εἶνε ὑπερήφανοι διότι ἀνήκουν εἰς τὸ ἔθνος των.

Εἰς τὸν τόπον μας ὅμως ἡ ξενολατρεῖα μετεβλήθη ἥδη εἰς ἐθνικὴν πληγὴν, ἡ δὲ περιφρόνησις πρὸς τὴν γλῶσσαν, πρὸς τὰς παραδόσεις, πρὸς τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα εἶνε τὸ γνώρισμα τῶν προοδευτικῶν τάσεων τῆς κοινωνίας μας ἡ ὁποία διαρκῶς ζητεῖ νὰ πρωτοτυπῇ. Καὶ χάριν αὐτῆς τῆς πρωτοτυπίας—διότι ἀσφαλῶς ἡ φιλομάθεια παῖζει δευτερεύοντα ρόλον—πολιορκούμεν τὰ βιβλιοπωλεῖα μὲ τὰ βιβλία τῶν ξένων φιλολογῶν, θαυμάζομεν πᾶν τὸ μὴ ἑλληνικόν, θεοποιούμεν πάντα καλλιτέχνην μὴ φέροντα ἑλληνικὴν κατὰληξιν εἰς τὸ ὄνομά του, συνομιλοῦμεν γαλλιστὶ ἢ ἀγγλιστὶ καὶ ἀπὸ μεγάλῃν μας συγκατάβασιν ἐνίοτε παραθέτομεν καὶ μερικὰς λέξεις τῆς μητρικῆς μας γλώσσης, τῆς γλώσσης αὐτῆς τὴν ὁποίαν οἱ ἀκαλαστοὶ πατέρες καὶ πάπποι μας ἐχρησιμοποιοῦν εἰς τὴν ἐποχὴν τους...

Καὶ ὅμως ὁ μακαρίτης Κικέρων τὴν γλῶσσαν αὐτὴν τὴν ἑξακατήρτισε κάποτε εἰς τὰ χρόνια του ὅτι εἶνε «ἡ γλῶσσα τῶν Θεῶν» καὶ ὁ Ἑγγελ, ἄλλος μακαρίτης αὐτός, εἶπε κάποτε ὅτι «ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς εἶνε τὸ ἔαρ τῆς ἀνθρωπότητος». Ἄλλ' αὐτοὶ ἔζησαν εἰς χρόνους παρωχημένους, εἰς βαρβάρους ἐποχάς, ἐν ᾗ οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες ἀκολουθοῦντες τὰς ἐμπνύσεις των ἐνστερνίζονται πᾶν τὸ ξένον πρὸς ζημίαν παντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ!

Ἐν τούτοις δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀπογοητεύουν ὅλα αὐτά. Εὐρισκόμεθα εἰς τὴν μεταβατικὴν ἐκείνην ἐποχὴν περὶ τῆς ὁποίας ἔκαμα ἥδη λόγον εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ὁμιλίας μου, καὶ ἐφ' ὅσον δὲν λαμβάνονται μέτρα ριζικὰ διὰ τὴν ἀναμόρφωσιν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, τὴν

οἰκογενειακὴν ἀναιροφὴν καὶ τὰς κοινωνικὰς καὶ πολιτικὰς ὑποχρεώσεις, θὰ προοδεύομεν οἱ ὀλίγοι ὡς ἄτομα, εἰς τὰς μεγάλας κοινωνικὰς μάζας, θὰ ὑστεροῦμεν ὅμως ὡς ἔθνος.

Μάλιστα. Θὰ προοδεύομεν ὡς ἄτομα μὲ μόνην ἀποκλειστικὴν ἐξυτηρέτησιν τῶν ἀτομικῶν μας συμφερόντων. Μὴ σᾶς φανῇ παράδοξον. Ὁ Ἕλλην ὑπὸ τοὺς σημερινούς ὁρους τῆς διαπαιδαγωγήσεως μόνον διὰ τῆς ἀταξίας προοδεύει. Ἐλπίζω νὰ σᾶς τὸ ἀποδείξω.

Οἱ θαυμάζομενοι καὶ ὕμνηθέντες ὑπὸ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Ἀγγλικῆς Διοικήσεως Ἕλληνες εἰς τὸ Σουδάν καὶ τὸ Χαρτούμ προσέφερον ὑπηρεσίας θετικὰς καὶ σοβραρὰς εἰς τὸν ἀγωνιζόμενον Ἀγγλικὸν στρατὸν καὶ ἀπέκτησαν περιουσίας διὰ τῆς παραβιάσεως τῶν Ἀγγλικῶν νόμων. Εἶνε τοῦτο περίεργον χαρακτηριστικόν, ἀλλ' ἀληθές. Ὁ Ἀγγλικὸς στρατὸς ἐν ἐκστρατείᾳ λαμβάνει—ὅπως κάθε καλῶς συγκροτημένος στρατὸς—μέτρα αὐστηρὰ κατὰ τῆς πειθαρχίας καὶ ἀμειλικτῶς τιμωρεῖ τοὺς παραβάτας. Οἱ Ἕλληνας μὲς οἱ παρακολουθοῦντες τὰ Ἀγγλικά στρατεύματα διαρκῶς παρανομοῦντες, πάντοτε πικραίνοντες τὰς αὐστηρὰς διατάξεις τοῦ ἀρχιτραπεζίτου ὠφέλουν τὸν Ἀγγλικὸν στρατὸν καὶ...ἐπλούτιζον.

Αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι ἐὰν ζητήσετε νὰ ὑπαγάγετε τὸν Ἕλληνα ὑπὸ τὴν πίεσιν νόμων δημοσίας τάξεως κατεφέρατε πλῆγμα κατὰ τῆς προόδου του κατὰ τῆς ἐπιτυχοῦς σναδιοδρομίας του. Ἄλλως καὶ κατ' αὐτὴν τὴν γιγάντιον ἐπανάστασιν τῶν ἀνδρῶν τοῦ 21 λότε ἐνίκα καὶ ἐδοξάζετο ὁ Ἕλλην; Ὅταν ἐπολέμει ἀσύντακτος καὶ ἐπάλαιεν ἔχων σκέπην τὸν οὐρανόν, προσκέφαλον τὸν βράχον καὶ ἐλευθερίαν εἰς τὰς σκέψεις του, τὸ διανοήματά του, τὰς ἀποφάσεις του. Ὁ κλεφτοπόλεμος ἐδημιούργησε τὴν ἐλευθερίαν μας.

Αὐτὸν λοιπὸν τὸν Λαόν, τὸν ἀνυπότακτον, τὸν δυσκόλως ὑποφέροντα τὸν ζιγνὸν τοῦ νόμου, τὸν ἀφειμένον εἰς τὴν τύχην του, εἰς τὰς ὁρμὰς του, εἰς τὴν φύσιν του, ποῖος εἶνε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐργάζεται διὰ νὰ δημιουργήσῃ ἔθνος σκεπτόμενον διὰ τὸ μέλλον του Φυλὴν ἀποβλέπουσαν εἰς τὰ ὠραῖα καὶ τὰ μεγάλα, Κράτος συναισθανόμενον τὰς ὑποχρεώσεις του καὶ τὴν ἀποστολὴν του; Τὸ Σχολεῖον, ἡ Ἐκκλησία, οἱ Ἀρχοντές του, οἱ Ἐπιστήμονές του; Ὁμολογῶ ὅτι τίποτε ἐξ αὐτῶν δὲν ἔχει νὰ παρουσιάσῃ τὴν πεθὶδὸν με περὶ τοῦτου. Μένουν οἱ ὀλίγοι, ὀλίγοι τοὶ συγγραφεῖς του, οἱ ἐλάχιστοι καλλιτέχναι του, ὁ ἡμερήσιος τύπος, ὁ ὁρθῶς σκεπτόμενος, καὶ ὑπὲρ αὐτοὺς ὁ Περιοδικὸς τύπος.

Ἡ ἱστορία τοῦ περιοδικοῦ τύπου εἶνε μία ὠραία ἱστορία ἐργασίας μεγαλοπράγμονος, φωτεινῆς σταδιοδρομίας. Ἡ τύχη ὅμως τῆς ἐργασίας αὐτῆς ἦτο προδιαγεγραμμένη. Ὁφείλει νὰ οὐρεθῇ. Τῶν μετῴρων ἡ πορεία εἶνε καθωρισμένη. Διαγράφουν μίαν φωτεινὴν γραμμὴν καὶ σβύνονται. Αὐτὴν τὴν φωτεινὴν γραμμὴν διέγραψε πλειὰς ἐκλεκτῶν περιοδικῶν, ὡς ἡ «Πανδώρα», ἡ «Χρυσάλλις», ὁ «Παρνασσός» καὶ ἡ «Ἑστία», διὰ νὰ περιορισθῶ εἰς τὰ κυριώτερα. Ἡ ζωὴ ἐκίστου περιοδικοῦ ἐξ αὐτῶν ἐὰν ὑπῆρξε ζωὴ φωτεινῆς σταδιοδρομίας καὶ μεγαλοπράγμονος ἐργασίας, ὑπῆρξε ὅμως καὶ ζωὴ περιπετειώδης. Θὰ ἔχρειαζόμην χρόνον πολὺν ἐὰν ἐξήτουν ν' ἀναπαραστήσω ὅλας τὰς σκιερὰς εἰκόνας τῶν περιπετειῶν τῆς ζωῆς τοῦ περιοδικοῦ τύπου. Διὰ τοῦτο, θὰ περιορισθῶ εἰς τὰ κυριώτερα σημεία τῆς ἱστορίας του. Τρεῖς ὑπῆρξαν αἱ περιόδοί του. Εἰς τὴν πρώτην ἔδρασεν ἡ «Πανδώρα», εἰς τὴν δευτέραν ὁ «Παρνασσός» καὶ εἰς τὴν τρίτην ἡ «Ἑστία». Σήμερον καὶ τὰ τρία δὲν ὑπάρχουν. Ἐστοίχισαν ὅμως καὶ τὰ τρία εἰς τοὺς Διευθύναντας αὐτά, ἐστοίχισαν νύκτας, ἀγρυπνίας, ἀγῶνας πνευματικοῦς, θυσίας φιλοδόξων ὀνείρων καὶ πέλαιος ἀπογοητεύσεων. Ἡ ὠραία προσπάθεια τῶν ἀτόμων ἐκείνων τὰ

δοποία ἐφιλοδοξήσαν νὰ δώσουν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Οἰκογένειαν τὴν ἀγνὴν πνευματικὴν τροφὴν οὐδόλως ἐξετιμήθη, καὶ ἡ «Πανδώρα» ἐσβυσε πρὶν σκορπίσῃ ὅλα τὰ δῶρά της, ὁ «Παρνασσὸς» πρὶν δώσῃ ὅλον τοῦ τοῦ ἄρωμα, καὶ ἡ «Ἑστία» βαρυνθεῖσα νὰ ἐκτελῇ χρέη ἐστιάδος τοῦ ἀδιαφόρου ἑλληνικοῦ οἴκου μετεβλήθη ἀπὸ περιοδικὸν εἰς φύλλον ἡμερησίον.

Ἐν τούτοις ἡ διακοπεῖσα ἐκείνη ζωὴ, δύναται τις νὰ εἴπῃ ἀσφαλῶς, ὅτι ἔδωκεν ἐν μέρει τὰ ἀποτελέσματα ὅσα ἐφιλοδοξήσαν οἱ διευθύνοντες τὰ περιοδικὰ αὐτὰ.

Χάρις εἰς αὐτὰ ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκογένεια ἐδιδάχθη ὅπως δῆποτε ν' ἀναγινώσκῃ, χάρις εἰς αὐτὰ ἐσκορπίσθη ἓνας μικρὸς πλοῦτος γνώσεων καὶ σκέψεως καὶ κοινωνικῆς μορφώσεως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Οἰκογένειαν. Καὶ τὸ σπουδαιότερον, αἱ σελίδες τῶν περιοδικῶν ἐκείνων ἔδωκαν τὴν ὁδηγίαν εἰς τὴν Νεοελληνικὴν φιλολογίαν, ἐξεκόλαψαν τάλαντα, ἀνέδειξαν ποιητὰς, ἐθέρμαναν εὐγενεῖς φιλοδοξίας καὶ ἔδωκαν τὰ μέσα ν' ἀναδειχθοῦν πνεύματα τὰ ὅποια θὰ ἤρουν ἴσως πολὺ ἄνευ αὐτῶν νὰ εὗρουν τὸν ὥραϊον δρόμον των. Ἡ ἐκλεκτὴ χορεία τῶν συγχρόνων τῶν διακρινομένων καὶ διακριθέντων, ὅπως ὁ Δροσίνης, ὁ Πολέμης, ὁ Προβελέγγιος, ὁ Βυζητινός, ὁ Παπαδιαμάντης, ὁ Μητσάκης, ὁ Παγανέλης, ὁ Καμπούρογλου, ὁ Δαμβέργης, καὶ ἄλλοι εἰς τὰς σελίδας τοῦ περιοδικοῦ τύπου ἰδίως ὀφείλου τὴν ἀνάδειξίν των, τὴν φήμην των, τὴν ἐπιβολὴν των ἐπὶ τοῦ ὀλίγου ἀναγινώσκοντος καὶ σκεπτομένου Ἑλληνικοῦ Κοινοῦ.

Σήμερον ὑπάρχουν πολλὰ νέα περιοδικὰ ἐκδιδόμενα εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὑπάρχουν περιοδικὰ εἰδικὰ καὶ διὰ τὴν φιλολογίαν, καὶ διὰ τὰς τέχνας καὶ διὰ τὴν ἐπιστήμην καὶ πρὸς τὸ πολὺ κοινὸν ἀπευθυνόμενα. Χωρὶς ὁ Ἑλληνικὸς κόσμος νὰ διαβάξῃ περισσότερον ἀφ' ὅ, τι ἐδιάβαζεν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς «Πανδώρας» καὶ τῆς «Ἑστίας» ἐκδίδονται ἐν τούτοις περισσότερα περιοδικὰ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ὅτι θὰ ὑπάρχουν πάντοτε εὐγενεῖς ὀνειροπόλοι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν. Ὁ περιοδικὸς τύπος ἐπέτελεσεν ἐν τούτοις πολλὰς προόδους. Σήμερον ἐκδίδεται μετὰ προσοχῆς καὶ φιλοκαλίας ἡ ὁποία συνηθίζει τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ καλοῦ. Ἀριθμεῖ κατὰ δεκάδας τὰ ὄργανά του καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκάζομαι ἀπὸ τὸν μακρὸν κατάλογον αὐτὸν ν' ἀναφέρω μόνον τὴν ἐορτάζουσαν **«Πινακοθήκη»** καὶ τὴν ἀλλόγλωσσον «Γραεσία».

Ἡ ἐμφάνισις τῆς **«Πινακοθήκης»** ἐσημείωσε σταθμὸν εἰς τὸν καλλιτεχνικὸν ὁρίζοντα τοῦ τύπου.

Ὁ διευθυντὴς αὐτῆς κ. Δημήτριος Καλογερόπουλος κατ' ἐξοχὴν φιλότεχνος καὶ μὲ φιλοδοξίας εὐγενεῖς διέθεσεν ὅλον τὸν καιρὸν του πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἐξυπηρέτησιν τῆς καθόλου τέχνης, ἰδιαίτητα δὲ τῆς Ἑλληνικῆς. Καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἔργον του εἶνε ἄξιον τιμῆς καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἔργον του συνεχέντρωσεν εἰς τὸ σεμνὸν αὐτὸ τέμενος τῆς τέχνης καὶ τῆς ιδέας καὶ τοῦ λόγου, ἐκλεκτὰ μέλη τῆς κοινωνίας μας συνεορτάζοντα καὶ συμπανηγυρίζοντα πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τέχνης. Ἡ **«Πινακοθήκη»** ὡς ὁ τίτλος τῆς δηλοῖ εἶνε ὄργανον τοῦ περιοδικοῦ τύπου, τὸ ὁποῖον αὐστηρῶς προσηλωθὴ εἰς τὴν ἰδέαν τῆς τέχνης καὶ ἡ δεκαετής σταδιοδρομία της εἰς τὸ ὑψηλὸν ἔργον της ἤλθε νὰ ἀποδείξῃ πόσον πιστῶς καὶ εἰλικρινῶς ἐφίημις τὸ πρόγραμμά της. Καὶ τὸ πρόγραμμά της καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἡτοῦ ἐνίσχυσις τῆς Ἑλληνικῆς Ζωγραφικῆς καὶ Γλυπτικῆς. Τὰ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐκδιδόμενα περιοδικὰ δὲν ἠσχοῦντο συστηματικῶς εἰς τὰ ἀφροῶντα τὴν καλλιτεχνίαν τοῦ τόπου. Δὲν ἐδημοσίεουν ἔργα Ἑλλήνων ζωγράφων καὶ γλυπτῶν καὶ ἡ ἐργασία τῶν καλλιτεχνικῶν αὐτῶν κλάδων ἡτοῦ ἀγνωστος εἰς τὰς τάξεις ἐκείνας τῆς Ἑλλη-

νικῆς κοινωνίας, αἵτινες συγκινοῦνται καὶ ἐνθουσιῶσι διὰ πᾶν καλλιτεχνικὸν δημιούργημα.

Διὰ τοῦτο ἡ **«Πινακοθήκη»** ἀφιερῶθη εἰς τὰς Εἰκαστικὰς τέχνας. Πλεῖστοι μελέται καλλιτεχνικαί, κριτικαί, αἰσθητικαὶ ἐδημοσιεύθησαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαετίας εἰς τὰς κοινὰς σελίδας της. Τὰ τρία τέταρτα δὲ τῶν εἰκόνων της εἶνε ἔργα ζωγράφων καὶ γλυπτῶν Ἑλλήνων καὶ ξένων. Οὕτως ἡ **«Πινακοθήκη»** κατέστη γνωστὴ καὶ ἡ **«Πινακοθήκη»** ὑπῆρξεν ὄργανον διαφημίσεως αὐτῆς. Εἰς τὸ πρὸ δεκαετίας ἐμφανισθὲν πρῶτον φύλλον τῆς **«Πινακοθήκης»** ὁ κ. Καλογερόπουλος ἔγραφε τὰ ἑξῆς :

«Ἀρχὴ τοῦ ἔργου ἡμῶν εἶνε ἡ ἐνίσχυσις τοῦ Καλοῦ ἐν Ἑλλάδι. Περιοδικὸν καθαρῶς καλλιτεχνικὸν πρῶτην φορὰν παρ' ἡμῖν ἐκδίδεται, ἡ **«Πινακοθήκη»**. Ἀνομολογοῦμεν τῆς δυσχερείας τοῦ ἔργου· γνωρίζομεν ποῖον τὸ περιβάλλον· ἀλλὰ φλέγει ἡμᾶς ὁ πόθος τῆς καλλιτεχνικῆς ἀναβιώσεως, ἡ ἐλπίς ἐνὸς μέλλοντος ἀνθηροῦ καὶ ἀληθῶς φιλοτέχνου. Εἰς τὸ εὐρὺ στάδιον τῆς δημοσιότητος ἡ **«Πινακοθήκη»** θὰ φιλοδοξήσῃ νὰ βαστάσῃ ὑψηλὰ τὸ λάβαρον τῆς Τέχνης, τὸ συναφρασιμένον ἀπὸ τοὺς ἀθάνατους, τοὺς ἀπαρμιλλοῦς ἱστοὺς τῶσαν αἰώνων. Ἡ **«Πινακοθήκη»** τὸ Καλὸν θὰ ἐνστερνισθῇ ὅπουδήποτε καὶ ἂν τὸ εὖρῃ. Καὶ εἶνε καιρὸς πλέον ἔπειτα ἀπὸ 80 ἐτῶν ἐλευθερον βίον νὰ περιθάλλωμεν ἐπανερχομένην δειλῶς εἰς τὴν γενεάν των Τεχνῶν—τὸ κορύφωμα τοῦ Πολιτισμοῦ». Τὰς ὑποσχέσεις αὐτὰς ἡ **«Πινακοθήκη»** ἐτήρησε. Καὶ ἤδη, ὅτε παρήλθε ἡ δεκαετία, ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ πλήρη Πινακοθήκην καλλιτεχνικῶν ἔργων δι' ὧν καταδεικνύεται ἡ ἐξέλιξις τῆς Νεοελληνικῆς Τέχνης.

Ἡ **«Πινακοθήκη»** μετὰ ἰδιαίτερας στοργῆς ἐβόηθησεν τὴν γυναικείαν πρόδοον, στεγάσασα ἔργα Ἑλληνίδων φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν. Πιστεύον ὁ διευθυντὴς τῆς **«Πινακοθήκης»** εἰς τὰς πνευματικὰς τῆς γυναικὸς δυνάμεις, δι' ὧν τελείως δύναται αὐτὴ νὰ συναγωνισθῇ πρὸς τὸν ἄνδρα εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ ἐπιστημονικοῦ, φιλολογικοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ βίου, ὑπεστήριξε τὰς τάσεις τῆς γυναικείας δράσεως, εἰς τριακοντάδα δ' ἀνέρχονται αἱ Ἑλληνίδες ὅσαι ὀφείλου εἰς τὴν **«Πινακοθήκην»** τὴν ἀνάδειξιν αὐτῶν, διότι ἀπὸ τῶν σηλῶν αὐτῆς ἔλαβον τὸ βάπτισμα τοῦ δημοσιογραφικοῦ πυρός.

Οὕτως ἡ **«Πινακοθήκη»** τοῦ κ. Καλογερόπουλου ἔδωκε μεγάλῃν ὁδηγίαν εἰς τὴν ἐμφάνισιν Ζωγράφων, Δημοσιογράφων, Καλλιτεχνῶν. Εἰς αὐτὴν ὀφείλεται ἡ ἀνάδειξις τάλαντων δημιουργικῶν. Εἰς αὐτὴν ὀφείλεται ἡ ἐνίσχυσις τῆς Νεοελληνικῆς τέχνης καὶ ἂν ἡ κοινωνία μας εἴχε φθάσῃ εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς μορφώσεως ἐκείνην καθ' ἣν θὰ ἡδύνατο καὶ θὰ της ἐπεβάλλετο νὰ ὑποστηρίξῃ ἓνα εἰδικῶς καλλιτεχνικὸν Περιοδικόν, αἱ σελίδες τῆς **«Πινακοθήκης»** θὰ ἦσαν ἀρκεταὶ ν' ἀναδείξουν ὅλα τὰ καλλιτεχνικά τάλαντα, ὅσα ὑπενθυμίζουσιν ὅτι αἱ ἀθάνατοι καλλιτεχνικαὶ παραδόσεις τῆς φυλῆς μας τεῖνον νὰ εὗρουν εἰς τοὺς συγχρόνους καλλιτέχνους μας τοὺς ἀνταξίους ἐργάτας τῆς σμύλης καὶ τοῦ χρωστήρος ἄλλων αἰώνων, ἄλλων ἐποχῶν....

Διὰ τὴν «Γραεσία» ἔχω καθῆκον νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις. Ἑλληνὶς ζωσα ἐν Παριοίσις, ἀλλ' ὀνειροπολοῦσα τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἡ κ. Βαλσαμάκη, ἀνέλαβε τὸ γιγάντειον ἔργον νὰ γνωρίσῃ εἰς τὸ παγκόσμιον κοινὸν τὴν πνευματικὴν παραγωγὴν τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος. Ὑπὸ τὸν τίτλον «Γραεσία» ἐκδίδει μηνιαῖον περιοδικὸν καλλιτεχνικώτατον καὶ ἐργάζεται ὅπως συγκεντρώσῃ εἰς τὰς σελίδας του, γαλλιστὶ γραφομένης, ὅσον ὁλόν τε μεγαλεῖτερον ἀριθμὸν ἔργων Ἑλλήνων συγγραφέων. Ὅφειλναι νὰ ὁμολογῇς ὅτι ἔργον σκοπιμότερον καὶ

ἐθνικότερον σπανίως εἶδομεν ἀναφαινόμενον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ δέον ἡμεῖς αἱ Ἑλληνίδες νὰ εἴμεθα ὑπερήφανοι διότι ἐργάτις καὶ δημιουργὸς αὐτοῦ εἶνε Ἑλληνίς.

Ὁ Περιοδικὸς Τύπος ἄλλοτε εἶχε μᾶλλον ἐγκυκλοπαιδικὸν χαρακτῆρα. Μεταφράσεις ἐπλήρουν τὰς στήλας του καὶ μυθιστορήματα. Σήμερον ὅμως ἔλαβε μορφήν κομψότεραν, λογοτεχνικωτέραν, καὶ προσπαθεῖ νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὰ πρότυπα τὰ ὁποῖα ὁ πολιτισμὸς τῆς Δύσεως κατόπιν μακρῶν ἀγώνων προήγαγεν εἰς καταπληκτικὴν τελειότητα. Σήμερον τὸ Ἑλληνικὸν Περιοδικόν, — εὐκόλως ἢ δυσκόλως ἀδιάφορον — δὲν εἶνε πλέον τελείως ξένον πρὸς τὴν Ἑλλην. Οἰκογένειαν. Δι' αὐτοῦ ἐπικοινωνοῖ αὕτη πρὸς τὴν παγκόσμιον κίνησιν καὶ ἐξέλιξιν. Τῆς ὁμίλει διὰ τὰς προόδους τῆς ἀνθρωπότητος. Τῆς γνωρίζει τὰς ἐπιστημονικὰς ἀνακαλύψεις. Τῆς παραθέτει καλλιτεχνικὰς εἰκόνας. Τῆς γνωρίζει τόπους καὶ χώρας ἀγνώστους. Τὴν φέρει ἐγγὺς πρὸς τὰς ἐλπίδας καὶ τὰ ὄνειρα τῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν. Τῆς ἐξυπνώνει τὸ αἴσθημα, τῆς διαπλάσσει τὴν καλαισθησίαν. Τὴν διδάσκει, μὲ μίαν λέξιν, τὴν μορφώνει κοινωνικῶς καὶ προσπαθεῖ νὰ τῆς παράσῃ ὅλα ἐκεῖνα τὰ πλεονεκτήματα, ὅσα παρέχει ὁ Εὐρωπαϊκὸς τύπος εἰς τὴν Κοινωνίαν τῆς Εὐρώπης.

Ἡ ἐπίδρασις τοῦ Περιοδικοῦ τύπου ἐπὶ τῆς κοινωνίας εἶνε βαθύτερα καὶ σταθερωτέρα τῆς Ἐφημερίδος. Ἄν ἡ ἐφημερίς ἐπιδρῇ ἐπὶ τῶν λαϊκῶν τάξεων εἰς διαμόρφωσιν κοινῆς γνώμης ἐπὶ τῶν ἐφημέρων πολιτικῶν γεγονότων, τὸ περιοδικὸν ἀποκρυσταλλῶνον τὰς γνώσεις, κατεργάζεται τὰ ἥθη καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς οἰκογενείας, ἣτις εἶνε ἡ βάσις τῆς κοινωνίας. Ριζοῦται τὸ περιοδικὸν εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ ἀποβαίνει πολλὰκις διδάσκαλος καὶ ὁδηγὸς αὐτῆς εἰς τὴν ζωὴν. Ἄλλ' ἢ Ἑλληνικὴ Οἰκογένεια τῆς ὁποίας ἡ πατρὶς περιπατοῖ ἀπὸ τόσους ἐξωτερικοὺς κινδύνους ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ στραφῇ πολὺ πολὺ πρὸς τὴν πατρίδα τῆς. Καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Περιοδικὸν ὀφείλει ν' ἀφιερῶσιν σελίδας ἰδιαιτέρας πρὸς πατριωτικὴν κατεύθυνσιν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκογενείας καὶ ἰδίᾳ τῆς Ἑλληνίδος. Τὰ πατριωτικὰ διηγήματα, οἱ στίχοι τῶν δημοδῶν μας ἡσμάτων καὶ πᾶν ὅ,τι εἰμπορεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ μεγάλα συναισθήματα δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λείπουν ἀπὸ τὰς σελίδας ἐνὸς ἐκλεκτοῦ Ἑλλην. Περιοδικοῦ.

Σχολεῖον, Ἐκκλησία, Βιβλίον καὶ Περιοδικὸν πρέπει ὅλα νὰ στραφοῦν ζωνηρῶς πρὸς τὴν διάπλασιν τῆς Νέας Γενεᾶς. Πρέπει ἑφ' ὅσον εἶνε δυνατόν νὰ τῆς ἐμπνεύσουν τὰ μεγάλα πατριωτικὰ ἰδανικά. Πρέπει νὰ τῆς ἐνδυναμώσουν τὴν ψυχὴν. Νὰ τῆς ἐνισχύσουν τὸν χαρακτῆρα.

Τὸ Βιβλίον καὶ τὸ Περιοδικόν, μετὰ τὸ Σχολεῖον, εἶνε τὰ μόνα τὰ ὁποῖα εἰμποροῦν νὰ δημιουργήσουν ὅλα αὐτὰ καὶ νὰ δώσουν τὰ πλέον θετικὰ καὶ σοβαρὰ στηρίγματα διὰ τὴν τελειοποίησιν τῆς ζωῆς.

Αὐτὰ, δύναται νὰ διδάξουν διὰ τῶν σελίδων τὸν τὰ μεγάλα ἰδανικά καὶ τὰς μεγάλας θυσίας. Αὐτὰ, δύναται νὰ σκορπίσουν τὸ φῶς καὶ νὰ καταστήσουν εὐρεῖαν τὴν σκέψιν, ἰσχυρὰν τὴν θέλησιν καὶ ὁ παλμός καὶ ἡ ἔκφρασις νὰ τείνουν πρὸς τὴν καθολικὴν ἐπιτυχίαν τῆς αἰῶνος. Καὶ ὅταν διὰ τοῦ περιοδικοῦ καὶ τοῦ βιβλίου καὶ τοῦ σχολείου μορφωθῇ τοιοῦτο τρόπος τῶ ἀτόμου, τότε θὰ ἐννοῇ καὶ θὰ αἰσθάνεται πολὺ διαφορευτικὴν τὴν ζωὴν. Τότε ὁ πόνος καὶ ἡ δυστυχία καὶ ἡ καταφρόνησις ἀκόμη δὲν θὰ εἶνε ἱκαναὶ νὰ παραλύσουν τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐνεργητικότητά ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ ἔχῃ πλουτισμένην τὴν ψυχὴν μὲ εὐγενεῖς φιλοδοξίας, τὴν καρδίαν προσηλωμένην διὰ τὰς μεγάλας θυσίας, καὶ τὴν κεφαλὴν προσηλωμένην ἐντὶ ὑψηλῶ, ὅπου δὲν βλέπουν οἱ μικροὶ καὶ οἱ ταπεινοί, ἐκεῖ ὅμως ὅπου ἡ νίκη καὶ ἡ ἐπιτυχία ἀμείβονται μὲ αἵματωμένους στεφάνους.

Καὶ εἶνε ὡραιότερα ἀκόμη τοῦ Περιοδικοῦ τύπου ἡ ἀποστολή, ὅταν σχεδὸν εἰς αὐτὸν μόνον παρέχεται ἡ μοναδικὴ εὐκαιρία νὰ ἐπικοινωνῇ πνευματικῶς μὲ τὸν ἀπανταχοῦ διεσκορπισμένον Ἑλληνισμόν καὶ νὰ μεταφέρῃ τὸ εὐγενές, τὸ ὑψηλὸν καὶ τὸ ὑγιές, ἐκεῖ ὅπου ζῇ καὶ προάγεται καὶ ἐλπίζει ἕνα; ὡραῖος Ἑλληνικὸς κόσμος.

Πρὸς τοὺς μακρυσμένους αὐτοὺς ἀδελφούς μας τοὺς ὀνειροπολοῦντας τὸν Ἀττικὸν Οὐρανὸν καὶ διὰ τοὺς ὁποίους ἀξίζει καὶ ἐπιβάλλεται καὶ ἡ στοργὴ μας καὶ ἡ φροντίς μας καὶ ἡ ἀγάπη μας, ὁ Περιοδικὸς τύπος θὰ προσκομίσῃ τοῦ ἐλευθέρου κέντρου τὸν πατριωτικὸν παλμόν, θὰ τοῦ ἐνδυναμώσῃ τὰ εὐγενικὰ ὄνειρα καὶ θὰ τοῦ φέρῃ ἀκόμη τὰ μεγάλα διδάγματα τοῦ παρελθόντος, διὰ τῶν ὁποίων ἔζησε, ἐμεγαλύνθη καὶ ἐμεγαλουργήσεν ἡ Ἑλληνικὴ φυλή.

Αὐτὰς τὰς ὑποχρεώσεις ἔχει τὸ περιοδικὸν πρὸς τὴν κοινωνίαν. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκογένεια ὀφείλει νὰ τὸ ἐγκολπωθῇ καὶ νὰ τὸ ὑποστηρίξῃ διὰ νὰ δυνηθῇ τοῦτο ἀξίως τοῦ μεγάλου ἀναμορφωτικοῦ προορισμοῦ του νὰ δράσῃ καὶ ν' ἀποβῇ παράγων Ἑθνικῆς Ἀναγεννήσεως.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ

ΟΜΙΛΙΑ Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Διευθυντοῦ τῆς «Πινακοθήκης»

Δ. Καλογερόπουλος

ὍΣΟΝ εὐλόγος εἶνε ἡ συγκίνησις ἣτις μὲ κατέχει εὐρισκόμενον ἐν μέσῳ τόσων ἐκλεκτῶν φίλων τῶν γραμμάτων καὶ τεχνῶν, τόσον δικαία εἶνε καὶ ἡ χαρὰ μου διότι, σταθμύων μετὰ δεκαετὴ συνεχῆ δημοσιογραφικὴν πορείαν, δύναμαι ἀπὸ τοῦ σεμινοῦ τοῦτου βήματος μετὰ ἡρέμου συνειδήσεως νὰ στρέψω πρὸς τὰ ὀπίσω τὸ βλέμμα καὶ νὰ ἀναμετρήσω τὸν δρόμον ἐν διήνυσσά, ἔχων συντρόφους ἅφ' ἐνὸς μὲν ἐπιλέκτους καὶ ἐνθουσιώδεις συνεργάτας ὅτινες διὰ τῆς ἡθικῆς αὐτῶν ἀρωγῆς εἰσέφερον πολὺτιμον συμβολὴν ἐπὶ τὸ ἔργον, ἅφ' ἑτέρου δὲ τοὺς πιστοὺς καὶ προθύμους συνδρομητάς, τοὺς διὰ τῆς ὑλικῆς αὐτῶν καταβολῆς στηρίζαντας τὴν ἐκδοσιν.

Ἡ ἐκτίμησις τῶν προσφίλων συναδέλφων καὶ συνεργατῶν, ὅτινες παρεσκεύασαν τὴν ἐορτὴν ταύτην, εἶνε ἀναμφιδόλως ἀνωτέρα τῆς συντελεσθείσης ἐργασίας καὶ μόνον εἰς ἐνθουσιασμόν ὑπὲρ τοῦ καλοῦ ἀπολύτως καὶ οὐχὶ ἀπλῶς εἰς τὸ ἄτομον δέον αὕτη νὰ ἀποδοθῇ.

Ἡ σημερινὴ προεσπερὶς σκοπεῖ νὰ ἐξάρῃ τὸ ἔργον τοῦ Ἑλλην. ἐν γένει περιοδικοῦ τύπου, εἰδικότερον δὲ τὸ φαινόμενον, ἵνα μὴ εἴπω γεγονός, ὅτι παρ' ὅλας τὰς ἀντιξIOUS πολλὰκις περιστάσεις καὶ τὰς δυσμενεῖς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς φιλολογικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς κινήσεως συνθήκας, πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς, ἐστηρίχθη, ἔδρασε καὶ σκοπεῖ ἔτι νὰ ἐργασθῇ ἐν περιοδικόν μὲ ἀποκλειστικὸν σκοπόν: τὴν καλλιτεχνικὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς Ἑλλην. οἰκογενείας, ἅμα δὲ καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν.